

Svartfåglar – vanliga men intressanta

Bertil Dolk

I den här artikeln beskrivs våra största tättingar kråka, råka, kaja, korp och skata. För varje art berörs bl.a. mytologisk bakgrund, utbredning i världen, beståndsstorlek i Sverige och häckningsbiologi. Fyra av de fem arterna är vanliga häckfåglar på Mäläröarna. Råkan sträcker förbi vår och höst.

Skata *Pica pica*

är kanske en av våra vackraste fåglar. Hon anses enligt den grekiska mytologin vara glädjens, vinets och fruktbarhetens gud, Dionysos fågel. Skatan var i den germanska mytologin förbunden med dödsgudinnan Hel men även en gudarnas budbärare. Den ansågs stå i förbindelse med Satan och blev associerad med sorg och olycka. Då den ofta sågs på avrättningsplatser blev den kallad "galgfågel" och förknippades med döden.

Sitt dåliga rykte fick skatan säkert på den tiden. I våra dagar har hon blivit "tjuvaktig", vilket säkert bottnar i fågelns hamstringsbeteende, dels gäl-lande mat dels objekt som den anser intressanta. Nyfikenheten på blänkande föremål delar den med åtskilliga andra fågelarter, men att den skulle stjäla allt blankt som den hittar är inte sant. I delar av Skottland ses den ibland som en lyckofågel men lika ofta som ett oturstecken. I Japan och Kina anses skatan komma med lyckobud exempelvis en födsel. Den ses även som en symbol för yin och

yang tack vare sin svartvita dräkt. Kulturellt är väl den mest kända skatreferensen Rossinis opera Den tjuvaktiga skatan.

Skatans utbredning är i stort sett heltäckande i Europa. Endast i skandinaviska fjällkedjan, på Island, i nordligaste Skottland samt i nordligaste Ryssland och på ett fåtal Medelhavsöar saknas den. Även i södra Asien förekommer skatan ända bort till Japan. I nya världen finns skatan i ett bälte från Alaska ner mot nordvästra USA och öster om Klippiga Bergen och i norra och västra Afrikas kusttrakter. Skatan delas upp i tretton underarter över dessa områden.

I Sverige häckar skatan allmänt i nästan hela landet med undantag av i fjällkedjan. Skatan har under årens lopp bundit sig mer och mer till människan och från att ha varit en jordbruksfågel har den numera sökt sig mer och mer in mot städerna. Där har fågeln förmodligen lättare att hitta föda och få skydd för predatorer. Tydligast syns detta i norra Sverige där skatan är väldigt bunden

till stadsmiljö, men den kan även följa människan långt upp i fjälldalarna, där något enstaka par kan häcka intill ett ensligt hemman.

Sedan mitten av 1900-talet har antalet häckande skator ökat i Sverige, tydligast före och under tidigt 1970-tal. Trots att en ökning kan märkas totalt sett, har nedläggningen av många jordbruk och landsbygdens avfolkning fått till följd att arten minskat där. I Sverige räknar man med att vi har 300 000-700 000 par. Samma ökning

Foto Stefan Oskersson

Skata

kan ses i stora delar av Nordeuropa, vilket i många länder förklaras med att förföljelsen av fågeln upphört. Skatan jagas av tradition i övriga Europa, då den anses förorsaka skador på småvilt och småfågel. Detta är dock inte vetenskapligt bevisat, ändå dödas ca 1 till 1,5 miljoner skator årligen. Man beräknar antalet häckande par till 7,5 miljoner i Europa. Skatan kan bli ända upp till 16 år gammal men i genomsnitt lever den endast i 2,5 år.

Reviret försvaras av skatparet året om, men mest intensivt under hösten och i äggläggningstider. En markering mot framförallt artfränder är att visa upp sig tillsammans i en trädtopp. När partnern ser det driver hannen även bort främmande honor ur reviret, men väl utom synhåll kan han övergå till att flirta med dem. Skatans intelligens anses väl utvecklad. Den lär sig tidigt att gömma föda och att känna igen platsen där maten är undanstoppad.

Redan under hösten under sitt första levnadsår blir skatan köns mogen. De lever sedan i ett livslångt förhållande. Om den ena maken dör ersätts denne snabbt av en yngre fågel. I strid om revir kan skatorna bli väldigt aggressiva och kampen kan mycket väl sluta med dödsfall. Däremot finns ingen särskild hierarki vid de gemensamma sovplatserna, där ibland upp till ett hundratal skator kan samlas vintertid och på sommaren några tiotal, företrädesvis ungfågeln.

Skatorna väljer ofta att bygga boet högt och säkert i kronan av ett stort träd. Alternativt kan det läggas i en taggig buske på endast två till tre meters höjd. Om boet plundras, svåraste predatorerna är kråka, katt eller mård, kan ny häckning påbörjas, det händer att ett par kan försöka ända upp till tre gånger. I trädlösa områden används gärna avsatser på hus, antenner eller liknande. Boet är ju välkänt, en stor risk för att skydda mot plundring och med ingångsöppning från sidan till en bobale på ca 50 cm i diameter. Bobygget kan påbörjas redan under hösten och fortgår till och från ända fram till äggläggningen. I Sverige påbörjas äggläggningen i april – maj och honan lägger oftast ett ägg per dag tills kullen består av 5–9 ägg. Om födotillgången är god kan kullen uppgå till 12 ägg. Honorna är flexibla när det gäller ruvningen. Oftast påbörjas den när några ägg lagts, men ibland startas ruvningsarbetet

efter första ägget, likväl väljer en del honor att vänta tills hela kullen lagts.

Honan ruvar ensam och matas av hannen och när ungarna kläckts matas även dessa av hannen den första tiden. Eftersom ungarna är nakna och blinda vid kläckningen, behöver honan värma dem i 10–12 dagar innan hon kan delta i matningsbestyren. Insekter utgör den mest betydande näringskällan på grund av att proteininnehållet är högt. Under skatungarnas uppväxt ändras utfordringen från lättsmält föda såsom spindlar, flugor och liknande småkryp, mot kraftigare diet av exempelvis maskar, skalbaggar och delar av ryggradsdjur. Efter en knapp månad lämnar ungarna i regel redet. Efter ytterligare två veckor börjar ungarna själva söka föda på marken, men är beroende av föräldrarna i ytterligare 1,5–2 månader. Ungfågelnas dräkt är snarlik föräldrarnas men med mer brunsvart ton på huvudet samt en något mindre utbredd vit fläck på handpennorna, dessutom är stjärtfjädrarna kortare. Ruggningen börjar i juni för ettåringarna och följs av de gamla i juli.

Skatan är väl representerad på Mäläröarna och är även en av de fåglar som är enklast att känna igen av folk som normalt inte sysslar med ornitologi. Trots det rapporteras den sällan på Svalan eller tas med i statistiken från exkursioner, vilket beror på att den är så vanlig. Skatan är en utpräglad stannfågel som ogärna rör sig mer än någon mil från födelseplatsen.

Råka *Corvus frugilegus* vars artnamn *frugilegus* betyder "den som samlar säd" (av latinets *fruges*, frukt, säd, och *legere*, samla, plocka) är starkt bunden till jordbruksbygder, där den helst i flock plockar säd, frön, ärtor majs och annan gröda. Dock ingår även mask, larver och insekter i dieten. Råkan kan i en del fall göra stor skada på nyligen uppstickande säd (som den gärna drar upp) då den är mycket förtjust i det groende utsädet. Detta har lett till att råkan förföljts under årens lopp, dels med avskjutning, dels med nedrivning av bon och fällning av trädungar vilka tjänat som häckningsplatser. Förföljelsen var speciellt ihärdig under 1930- och 1940-talen, arten drabbades dessutom svårt av kvicksilverbetningen under

Foto Stefan Oscarsson

Råka, gammal fågel

1950- och halva 1960-talet, populationen var då nere i 5 500 par vilket innebar en halvering av den svenska stammen.

Sedan mitten av 1960-talet, när betningen förbjöds, ökade arten mycket snabbt fram till 1970, sedan har utvecklingen hållit i sig. I slutet av 1990-talet beräknade man antalet par till ungefär 36 000 i Sverige med huvudparten i de skånska slättbygderna. Tyvärr utsätter man även i dag råkan för medvetna störningar, vilket hämmar artens fortsatta expansion. Fågeln är känslig eftersom den i Sverige lever på nordgränsen av sitt utbredningsområde. Det sträcker sig från Brittiska öarna genom Mellaneuropa och österut genom Ryssland till Centralasien samt söderut ner till norra Mellersta Östern. I huvudsak är råkan en stannfågel men de nordligaste finska, ryska och baltiska råkorna flyttar något hundratal mil söderut till Kontinentaleuropa. Våra nordligaste råkkolonier ligger i Östergötland och Uppland. Främst ungfågeln flyttar ner till Danmark och övriga länder vid Nordsjön.

Råkan har utvecklat ett stort antal sociala beteenden inom gruppen, som gemensamma flyglekar och dykningar mot föremål, gungningar på grenar. Den är en utpräglad kolonihäckare som

accepterar andra reden så nära som någon meter från sitt eget. Redena är öppna, fodrade riskorgar. De största kolonierna kan innehålla upp till 300–400 bon, vilket i stadsparker kan ställa till med bekymmer, då det nasala kraxiga och gälla lätet är nästintill outhärdligt i de större koloniers närhet. Oljudet väcker krav på avskjutning. I exempelvis Wien övervintrar upp till en kvarts miljon råkor.

Paret bygger gemensamt ett stort bo, ofta högt i en grenklyka. Partnerna lever monogamt under häckningen som oftast påbörjas i början av april, då honan lägger 4–5, ibland ända upp till 9 ägg som hon ensam ruvar i 16–19 dygn. Hanen matar under tiden sin hona och sedan ungarna kläckts även dem i ett tiotal dagar, sedan hjälper honan till med matningen, som fortsätter långt efter det att ungarna blivit flygga och lämnat boet, vilket sker ungefär en månad efter äggläggningen.

Råkan kan om den har tur bli ända upp till 20 år gammal. Ungarna är först täckta av ett glest grått dun. Då ungfågeln inte får sin ljusa näbbrot förrän på våren under sitt andra levnadsår, kan ungråkan lätt tas för svartkråka. Man skiljer lättast på dessa två genom att näbben hos råkan är spetsigare och dolkformad, inte med krökt näbbrygg som kråkans. I flykten ser man lättast att

stjärten är rundad, svagt kilformad i bakkanten, till skillnad från kråkans raka och korpens kraftigt kilformade.

Varje år ses några råkor på Mäläröarna, dock har arten inte konstaterats häcka. Sedan 2001 och framåt har det rapporterats enstaka eller några få exemplar spridda över hela kommunen med tyngdpunkter vid Svartsjö samt Mastområdet på Lovön där för övrigt de största antalen räknats in, tolv respektive sju exemplar samtidigt.

Kajan *Corvus monedula*

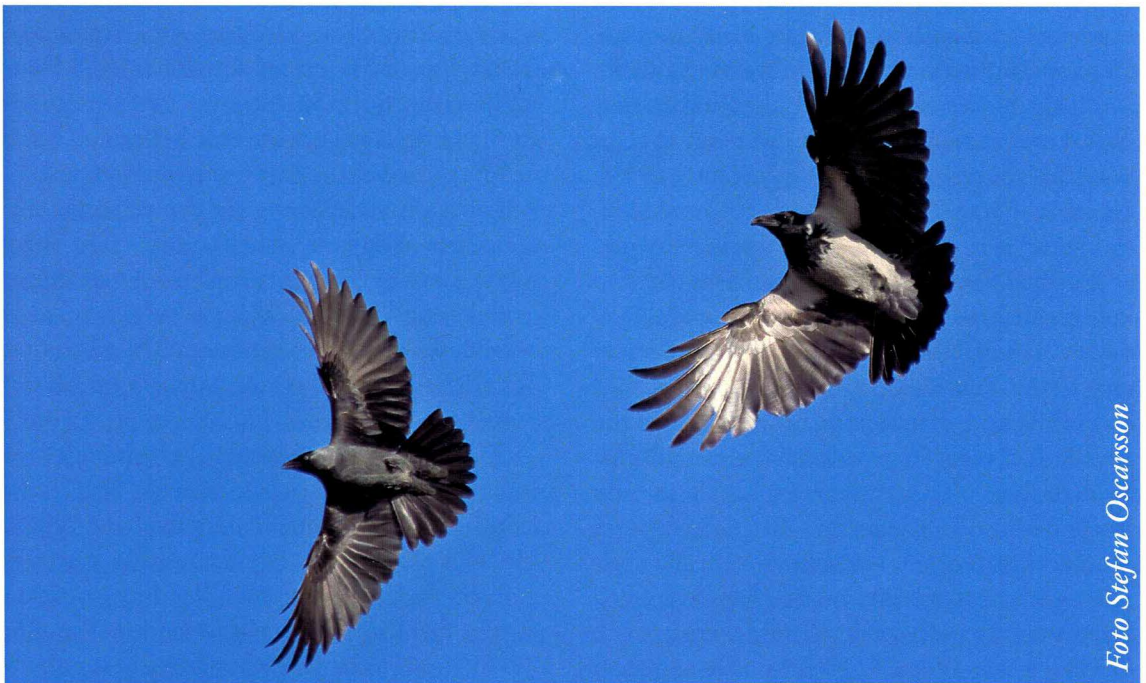
vars artnamn *monedula* betyder ”den som äter mynt”, syftar på artens förkärlek för blanka ting. Kajan häckar i löv- och blandskogsområdet i Europa från södra Norge och Bottenviken, vidare ner till nordvästra Afrika i de norra delarna av Mellersta Östern, genom Ryssland till den västra delen av Himalaya. Oftast stannar de gamla fåglarna i sitt revir året runt. De nordligaste paren samt ungfåglar är mer flyttningsbenägna och drar sig gärna vintertid ner mot Danmark och norra Tyskland.

Kajan är allmänt förekommande i södra Sverige upp till södra Dalarna och mellersta Värmland och vidare upp i kustregionen mot södra Västerbotten. Arten är även represe-

rad i området runt Storsjön med en koloni i Östersund. Längre norrut finns endast några enstaka revir rapporterade. Även på Gotland är artens utbredning glesare än i övriga delar av södra Sverige. Kajan är en kortflyttare men under sträcket passerar regelbundet längre bort ifrån kommande östliga fåglar vilka avslöjar sig genom att ha vitare halssida.

Arten verkar sedan mitten av 1980-talet ha etablerat sig längre och längre norrut och man har nästan årligen sett kajor i Pajala under 1990-talet. Man uppskattar den svenska populationen till 150 000–400 000 par i dag. Kajan är en av de första fåglar som nämns i text i Sverige, detta skedde redan under tidigt 1400-tal. Under 1800-talet nämns den sporadiskt och då som fåtalig, men under senare delen av 1800-talet verkar den ha ökat starkt.

Kajan har varit ett omtyckt försöksdjur för etologer, då den visat en för fåglar ovanligt god förmåga till problemlösningar och i övrigt varit mycket läraaktig och lättdresserad. Det är en mycket social fågel som helst häckar i kolonier. Om inte detta låter sig göra, söker den i alla händelser föda ihop med artfränder. Konrad Lorenz anser att kajkolonin är ett av de mest fulländade organiserade djursamhällena bland ryggradsdjuren.

Kaja och kråka

Foto Stefan Oscarsson

Han fann att kajkolonin hävdar revir gentemot kajor från andra kolonier, men att individer inom samma koloni accepterar varandra ända inpå boet. Inom kolonin existerar en fast rangordning som reglerar varje enskild kajas "sociala ställning" om individernas intressen skulle kollidera. Denna rangordning gäller livet ut och det enda som kan ändra detta förhållande är om en lägre stående hona "gifter" sig med en högre stående hane. Hon får då hanens rang och Lorenz har understrukit att en sådan hona mycket snabbt inser sina nya rättigheter i kolonin.

Denna strikta rangordning har till uppgift att upprätthålla ordningen inom kajkolonin. Om exempelvis en svagare kaja angrips av en starkare flyr den till sitt bo högljutt klagande, varvid högre stående kajor ingriper och avbryter bråket. Om en angripen kaja avger ett speciellt låte signalerar det till hela kolonin som samlas och genom skrän och hotbeteenden driver bort angriparen. Ofta kan angriparen påverkas så starkt av flockens beteende att han själv faller in i "utskällningen", glömsk av att det var han själv som var angriparen. Ungfågeln lär sig av äldre flockmedlemmar vilka predatorer som är farliga. Efter att endast en gång ha sett vilka fiender som utlöser mobbningsbeteendet hos de äldre, kommer den unga kajan ihåg det för all framtid. Däremot finns det en medfödd reaktion och det är när kajan ser ett svart och mjukt föremål bäras bort. Lorenz kom av en slump på detta när han bar sina svarta badbyxor dinglande i handen. Han blev då angripen och hackad i handen av sina tama kajor, som normalt var mycket tillgivna.

Kajan är mycket vanlig på Mäläröarna eftersom kulturlandskapet med skog omväxlande med öppen mark attraherar arten. Men liksom skatan rapporteras den sällan. Den finns att se såväl i centrumbebyggelsen som på betade fält runt om på våra öar. Häckningen sker i ihåliga träd men de flesta bon placeras numera i håligheter som förekommer på byggnader, nischer i kyrkor, ventilationstrummor, skorstenar och liknande platser nära oss människor. Ser man två svartfåglar som sitter tätt ihop på en tråd, antenn och liknande ställen är det ofta ett kajpar. De uppträder som vore de evigt nyförlovade.

Kråka *Corvus corone*

De hålla sig wid stranden, der något kan af wattnet uppkastas dem till mat, som död fisk, snäckor och maskar. Uti städer hålla de sig wid de ställen, der orenlighet utkastas, och på landet öfverallt, hvar som något cadaver finnes. Linnés beskrivning av kråkans tillhåll och näringsval ger oss en bakgrund till vår nuvarande inställning till fågeln. När samhället fick ett överskott på ätbart avfall ökade inte bara råttor utan även kråkor och trutar.

Ökningen av antalet fåglar skapade i vissa sammanhang problem med exkrementer. En mängd redskap och jaktattribut för decimering av de illa omtyckta kråkorna uppfanns. *Det enda sätt, wharpå man i mängd kan skjuta kråkor, är för berguf*, sades det. Därför höll man förr tama berguvar. Under häckningstiden söker kråkan gärna föda hos markhäckande fåglar. Fasanbon blir lätt utsatta för plundring. På skärgårdsöarna flyger kråkor för att plundra sjöfågelbon, där mängder av äggskal vittnar om framgången. Det enda positiva med den utflykten är det gamla tecknet:

När kråkan flyger öfver ett större sund, vänder sig vinden snart därefter, så hon får medvind hem. Af denna företeelse hafva fiskare och seglare haft gagn.

Den grå kråkan *C. c. cornix* har etablerat sig i Skandinavien samt på Irland och i Skottland. I övriga Europa är utbredningsområdet inklämt mellan en linje väster om Jenisej i östra Ryssland till Aralsjön ner mot Mellersta Östern och Egypten och en linje öster om Danmark till Adriatiska havet. I Sverige är den en av de mest spridda häckfåglarna, som är allmän från Skåne till Trieriksroset. De gamla fåglarna är stannfåglar i mellersta Sverige. Många ungfåglar drar söderut tillsammans med kråkor från Nordkalotten och norra Ryssland, främst till Danmark och nordvästra Europa.

Svartkråka *C. c. corone* förekommer såväl öster som väster om ovan nämnda linjer samt i Storbritannien utom Skottland. Längs gränzonen häckar det i stor utsträckning blandade par som får fertil avkomma. Blandningsområdet är ofta förvånansvärt smalt, ibland inte mer än 25–50 km. I södra Danmark är blandpopulationer mycket vanliga. I Norge är svartkråkan en

Foto Stefan Oscarsson

Korp

sällsynt gäst men i Sverige är den årsviss och har iakttagits i de flesta landskap i södra och mellersta Sverige samt i södra Norrland. Några få häckningar mellan grå och svartkråka har konstaterats i Skåne och Blekinge.

Ser man bakåt i tiden till 1700- och 1800-talen var kråkan i huvudsak en flyttfågel även i södra Sverige. Den återkom då i början av mars samtidigt som staren och jagades som föda och gick under beteckningen ”marskråka”. Att den sedan början av förra seklet mer och mer etablerat sig som stannfågel kan bero på klimatförändringar och möjlighet till föda året runt, genom en större folkmängd som genererar större mängder sopor vilket kråkan har haft förmåga att utnyttja.

Sträckräkningen vid Falsterbo visar att antalet utsträckande kråkor minskat kraftigt sedan 1970-talet. Under hela 1900-talet verkar det svenska beståndet ha varit ganska konstant, utom under perioden mitten av 1950- till mitten av 1960-talen då man använde metylkvicksilver i jordbruket. Antalet kråkor sjönk dramatiskt men hämtade sig snabbt under slutet av 1960-talet.

Det svenska häckfågelbeståndet uppskattas till mellan 250 000–500 000 par samt ett stort antal ännu inte revirhållande fåglar. Den tätaste etableringen finner man i anslutning till odlad mark, men kråkan häckar i nästan samtliga miljöer. Kråkan hävdar livslånga revir ganska jämnt utspridda i terrängen, ca 1–8 par per kvadratkilometer beroende av födotillgången. Unga

ickehäckande fåglar uppehåller sig i flockar i väntan på att etablerade par skall falla ifrån, så att de kan ta över de lediga reviren. Boet byggs av ris med lera i boskålen och kan placeras antingen högt eller lågt, oftast i relativt fritt läge i enstaka träd eller i skogskant. I trädlösa områden exempelvis ytterskärgården bygger kråkan även i buskar, på sjömärken, stolpar eller liknande ställen. Boet är ungefär 2-3 dm högt och 3-5 dm i diameter och används gärna nästa år av falkar, fjällvråk och hornuggla.

Även om kråkan är mycket vanlig på Mäläröarna och tas för given av oss som bor här, kan en ändring av vår livsföring mycket snabbt förändra villkoren även för denna art.

Korp (*Corvus corax*)

Släktnamnet *Corvus* härstammar från latinet och epitetet *corax* kommer från grekiskans ord för korp/kråka. Det svenska namnet är förmodligen en ljudhärkning och en nordisk nybildning. Det fornsvenska namnet var ramn som ännu förekommer dialektalt och exempelvis finns bevarat som ordet ramsvart. Att korpen förr förknippades med en stämning av mystik och övertro, kan bero på dess förkärlek för de forna offerlundarna, där djuroffer fanns att tillgå. Likaså slog den säkert sina lovar runt avrättningsplatserna. I Sverige fanns även en föreställning om nattramnar, korpar som är spöken efter självmördare och andra som inte fått en kristen begravning.

På Färöarna fanns förr en kraftig stam av vitfläckiga korpar som dog ut under mitten av 1900-talet. En mycket gammal beskrivning av denna fågel kommer från kvädet Fuglakvaedi eldra från 1400-talet. Kvädet beskriver ett 40-tal färöiska arter inkluderat garfågeln. Dessa korpar kan vara orsaken till sägnen om att korpen en gång i tiden varit vit, men som straff ha fått en svart dräkt. I nordiska mytologin har vi ju Odens korpar Hugin och Munin som såg och hörde allt.

Flera nordamerikanska indianstammar vördade korpen som en gud. Även i modern litteratur finner man korpen. Charles Dickens, J. R. R. Tolkien

och Stephen King använder sig av korpen i sina alster, men mest känd är kanske Edgar Allan Poes dikt The Raven. Dessutom är den Dalslands landskapsfågel. Sven Nilsson har kommenterat fågel: *köttet är alldeles odugligt till spis; men vingpennorna äro mycket eftersökta af ritare, hvilka isynnerhet bruka dem att dermed draga fina streck.*

Korpens utbredning är mycket vidsträckt och man återfinner den i både Nya och Gamla världen, med undantag för de mest tätbefolkade områdena samt i stora delar av östra USA. Även i Nordafrika och i de etiopiska bergsområdena återfinns den. Normalt stannar fågel i sitt häckningsområde året runt. Endast ungfågarna ser sig om. Korpen delas oftast upp i åtta underarter men diskussioner pågår om fler, framförallt i Nya världen.

Från att i början av 1800-talet varit en vanlig fågel i Sverige minskade arten kraftigt under senare delen av 1800-talet på grund av förföljelse. I början av 1900-talet var korpen en sällsynthet. Den var då endast etablerad i rena vildmarksområden i framförallt inre Norrland, Dalsland – Bohuslän, delar av Småland – Östergötland samt på Gotland. Den häckade i anslutning till branta klippstup och isolerade skogspartier.

Från 1940-talet har korpen stadigt expanderat som häckfågel i hela landet, troligen en kombination av minskad förföljelse och ett ökat utbud av föda genom öppna soptippar och ett ökat antal trafikdödade djur. Dessutom försåg man korpen med slaktavfall som man i södra Sverige gödslade åkrarna med. Ökningen har fortsatt så att i man dag återfinner korpen i stort sett över hela landet. En viss stagnation har dock skett sedan 1990-talet.

Man uppskattar den svenska populationen till mellan 10 000 och 20 000 par. Denna ökning har lett till att korpen etablerat sig i fler miljöer och nuförtiden kan man räkna den som en allmän skogsfågel. I jordbrukslandskapet häckar den i relativt små dungar, även i kraftledningsstolpar bygger den numera sitt bo. Att korpen har en av de största hjärnorna inom fågelvärlden kan ge oss en vink om att den även är en av de mest klipska. Ett experiment som utförts för att utröna problemlösningsförmågan var att hänga upp ett köttstycke i en tråd som fästes i en pinne. För att komma åt maten var

fågeln tvungen att dra upp tråden en bit i taget och låsa den genom att ställa sig på den. Detta skulle upprepas ett flertal gånger. Fyra av fem korpar lyckades utan att man kunde notera några egentliga misslyckanden innan dessa fåglar lyckades. Ofta själ korparna gömd mat för varandra och därför flyger de gärna långt med födan innan de gömmer sin godbit. Ofta har man dock observerat korpar som bluffar och låtsas gömma mat på ett ställe utan att lägga något där.

Korpen är förmodligen den tyngsta och största tättingen, ca 50 till 70 cm lång och kan väga över 1,5 kilo. Den kan med tur leva i 40 år. Ungfågarna uppvaktar varandra tidigt, men bildar som regel inte par förrän i två- till treårsåldern. När väl partnern har hittats, brukar paret hålla samman hela livet, ofta i samma revir. Men det har noterats sexuell otrohet bland korpar, när en främmande hane besöker en hona, vars partner är borta. Denna kraftfulla fågel bygger ett stort risbo av kraftiga grenar med en tjock varmbonad bobale gärna fordrad med djurhår, gräs och annat mjukt material. Ofta byggs även ett hannäste i närheten av det egentliga boet. Där tillbringar hanen nätterna, även honan flyttar över dit när ungarna växt till sig och inte längre behöver värmas. Ett udda beteende är att boet efter några säsonger ofta rivs på hösten och ett nytt bo byggs på den gamla platsen. Normal äggläggningstid är från början av mars i söder till början av maj längst i norr. Oftast lägger honan 4–6 ägg som ruvas av henne i ungefär 23 dygn, efter ytterligare cirka 45 dygn är ungarna flygga.

Om man tar Södermanland som exempel så saknades korpen som häckfågel före 1960. Men nu räknar man med att landskapet härbärgerar ungefär 350 par. Korpens näringsrevir omfattar cirka 25 kvadratkilometer vilket gör att taket för etableringen skulle vara nått där.

Samma utveckling har förmodligen skett på Mälardöarna med häckande par på samtliga större öar. Detta ger oss möjlighet att njuta av korpens lekfulla luftakrobatik och snacksaliga, klangfulla stämman på hemmaplan. Vi har på senare år över 200 rapporter per år registrerade på Svalan.

Källor: Svensk Fågelatlas, Svalan och Wikipedia (encyklopedi på Internet).